

บทบาทความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพ ของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการจัดการทางการเงินของรัฐบาล

Role in Relation to Knowledge Management Process to Efficiency of Government Financial Management Information System Application

ไพวรรณ เทือกทอง¹ สุรพล เสาร์ม² และกฤตพา แสนชัยธร³

Priwan Thuakkong,¹ Surapol Saorom² and Krittapha Seanchaiyathon³

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล (Government financial management system : GFMS) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานกิจกรรมการจัดการ **ประการที่สอง** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการ และ **ประการที่สาม** ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์ สุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 193 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างของผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีสถานภาพในองค์กรเป็นข้าราชการ มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี และมีระยะเวลาการใช้ระบบ GFMS 2-4 ปี ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ การค้นหาความรู้ ความโปร่งใส เวลา อยู่ในระดับมาก ส่วนการสร้างความรู้ การประมวลผลความรู้ ความถูกต้องของสารสนเทศ และค่าใช้จ่าย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลที่ระดับมาก

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้สารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล คือ การประมวลผลทางระบบล่าช้าในการปฏิบัติงาน บางหน่วยงานมีความเข้าใจสารสนเทศไม่เพียงพอมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก เป็นค่ากระดาษ หมึกพิมพ์ จากการเรียนรู้โดยการลองผิดลองถูก กับระบบงานใหม่

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงิน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² กอ.ด. (การจัดการธุรกิจ) รองศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ พร.ด. (บริหารธุรกิจ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ABSTRACT

The present study is a survey research by nature aiming at studying threefold: 1) studying the situation of management activity operation in knowledge management and the efficiency of government financial management information systems (GFMIS) in Kalasin province; 2) studying the relationship between knowledge management process and the efficiency of government financial management information systems; and 3) exploring the problems and barriers related to knowledge management and the efficiency of government financial management information system application. The research subjects under the present study were 193 officers working in the project of adaptation for government financial management system and government financial management system treasury to financial information system in Kalasin Province. The instrument used for data collection was a rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson Moment Product correlation.

The results were as follows:

The officers who had operated GFMIS were female with 26-35 years of age, obtaining a Bachelor degree or equivalent, working as government officials, with 1-5 years of work experience, and 2-4 years experience in using GFMIS system. The relation of knowledge management process to the efficiency of government financial management information system application, as a whole, was at a high level. When each aspect of GFMIS was taken into consideration, it reveals that knowledge distribution, knowledge use, knowledge search, transparency and time were at a high level. However, knowledge creation, knowledge processing, information correction, and expense were found at a moderate level. The relationship between knowledge management and the efficiency of government financial management information system application was also at a high level.

Most major problems and barriers of knowledge management and the efficiency of government financial management information system application was a slow processing system. Some officers did not understand the information systems. Besides, there was an increase of the expense for office stationery and print cartridge for a process of the government financial management information system.

Keywords: Knowledge Management Process, Government Financial Management, Information System Application

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์การดำเนินธุรกิจต้องอาศัยความรวดเร็วของข้อมูลในการแข่งขันเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาคเอกชนหรือหน่วยงานของราชการได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีทั้งระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

องค์กรต่างๆ ได้กำหนดนโยบายหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันและพัฒนาองค์กร เนื่องจากมนุษย์สามารถนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ มนุษย์จึงเป็นสินทรัพย์อันมีค่าอย่างยิ่งขององค์กรที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้จากการนำความรู้แฝงอยู่ในตัวบุคคลและความรู้ขององค์กรมาใช้ในการสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ และพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตและการบริการเพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่งและทำให้องค์กรสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ความรู้ที่แฝงอยู่ใน

องค์กรนี้ คือ ทูทางปัญญา ซึ่งกลายเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีการนำสารสนเทศที่เก็บรวบรวมความรู้ในองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ยิ่งองค์กรมีความรู้มากเท่าไรก็สามารถเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ได้มากขึ้นเท่านั้น เมื่อเรียนรู้ได้มากขึ้นก็สร้างความรู้ใหม่ได้มากขึ้น เมื่อนำความรู้เก่ามาบูรณาการกับความรู้ใหม่ก็จะก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ขึ้นอีก และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จึงกลายเป็นวงจรที่เพิ่มพูนได้ในตัวเองอย่างไม่สิ้นสุดเรียกว่า “วงจรการเรียนรู้”

หน่วยงานของภาครัฐมีการปรับเปลี่ยนการปฏิรูประบบบริหารและการปฏิบัติงาน ด้านการเงินการคลังก้าวสู่ระบบสารสนเทศ ถือเป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้ดำเนิน “โครงการเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังสู่ระบบสารสนเทศ” หรือ Government fiscal management information system (GFMS) โดยรัฐบาลมั่นใจว่าระบบการบริหารการเงินการคลังสู่ระบบสารสนเทศเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เพราะนอกจากจะสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการเงินการคลังของประเทศได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต นั่นคือทำให้การบริหารราชการคล่องตัวขึ้น สามารถให้บริการประชาชนได้ดีขึ้น ที่สำคัญระบบนี้เป็นการบริหารจัดการทางด้านการเงินการคลังและบริการภาครัฐให้โปร่งใสที่สุด รวดเร็วที่สุด มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ได้ติดตามได้ ตรวจสอบได้ แก้ไขได้ ปรับปรุงได้ เปิดเผยได้และสร้างความโปร่งใสในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่จะลดการวิ่งเต้นในการแต่งตั้งโยกย้ายระบบจัดซื้อจัดจ้างที่จะสร้างมาตรฐานราคาขึ้น และระบบการเบิกจ่ายเงินระหว่างภาครัฐและเอกชน (วารสารโครงการ GFMS 2547 : 1) การดำเนินงานระบบการบริหารการเงินการคลัง GFMS ประกอบด้วยระบบย่อย ได้แก่ ระบบการวางแผนและจัดทำงบประมาณ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารการเบิกจ่ายแบบอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีการเงินการคลังภาครัฐแบบเกณฑ์คงค้าง การจัดซื้อเพื่อการลงทุนสินทรัพย์ถาวร ข้อมูลเพื่อติดตามตรวจสอบ บริหารทรัพยากรบุคคลเฉพาะระบบโครงสร้างองค์กร ข้อมูลผู้บริหารแบบ Online real - time

โดยระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลที่ดำเนินการในครั้งนี้อยู่เป็นกระบวนการจัดการด้านการเงินและการคลังครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากข้าราชการทุกส่วน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสถานการณ์การดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทกระบวนการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของส่วนราชการ จำนวน 235 คน จากส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายผ่านสำนักงานคลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 76 หน่วยเบิกจ่าย (สำนักงานคลัง จังหวัดกาฬสินธุ์, 2550.)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหาร การเงิน การคลัง ภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของส่วนราชการ จำนวน 193 คน จากส่วนราชการระดับผู้เบิก ผ่านสำนักงานคลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 76 หน่วยเบิกจ่าย ซึ่งได้มาโดยวิธี Sampling from small population ตามการเสนอของ Evan Morris (อ้างใน Mc Carney, 1992)
3. พื้นที่ในการวิจัย คือ ส่วนราชการจังหวัดกาฬสินธุ์
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2551

5. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กระบวนการจัดการความรู้
ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลัง
ระบบ GFMS

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยมาตรวัด
ตัวแปรตามกรอบแนวคิดงานวิจัยตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือทดสอบความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของ
แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาความสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูป

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล
แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)
กระบวนการจัดการความรู้ 1. การสร้างความรู้ 2. การประมวลความรู้ 3. การเผยแพร่ความรู้ 4. การใช้ความรู้ 5. การค้นหาความรู้	ประสิทธิภาพการบริหาร การเงินการคลังระบบ GFMS 1. ความถูกต้องของ สารสนเทศ 2. ความโปร่งใส 3. ค่าใช้จ่าย 4. เวลา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้
จำนวน 21 ข้อ ประกอบด้วยการสร้างความรู้ ประมวลผล
ความรู้ การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ และด้านการค้นหา
ความรู้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการ
ประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล จำนวน

18 ข้อ โดยครอบคลุมประสิทธิภาพการบริหารการเงินระบบ
GFMS 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องของสารสนเทศ ความ
โปร่งใส ความประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลาความรวดเร็ว
เป็นปัจจุบันและทันต่อการตัดสินใจลักษณะแบบสอบถาม
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการ
ความรู้และประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ
ทางการเงินของรัฐบาล มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตขอความร่วมมือวิจัยจากบัณฑิต-
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงคลังจังหวัด
กาฬสินธุ์
2. ส่งแบบสอบถามให้กับผู้ช่วยวิจัยที่ทำหน้าที่ดูแล
ระบบกลุ่มงาน GFMS ประจำสำนักงานคลัง จังหวัด
กาฬสินธุ์ เพื่อให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการ
ปรับเปลี่ยนระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบ
สารสนเทศทางการเงินของส่วนราชการระดับผู้เบิกในเขต
จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 15 วัน
ได้รับแบบสอบถามกลับมาครบทุก 193 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม
ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี
การประมวลผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
statistics) โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์
การดำเนินงานกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS ทำการ
วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)
โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้
ระบบสารสนเทศทางการเงินของผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS
ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการจัดการความรู้กับ

ประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ที่นำเสนอโดย Pearson correlation

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างของผู้ปฏิบัติ งานระบบ GFMS จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นข้าราชการมีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี และมีระยะเวลาในการใช้ระบบ GFMS 2-4 ปี

การใช้ระบบ GFMS ในองค์กรมีกระบวนการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ และการค้นหาความรู้ ตามลำดับ ระดับปานกลางจำนวน 2 ด้าน คือ การสร้างความรู้ และประมวลผลความรู้ **ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบ GFMS** อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ความโปร่งใส และเวลาระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ความถูกต้องของสารสนเทศและค่าใช้จ่าย

ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ ค้นหาความรู้ ความโปร่งใส และเวลา

การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) พบว่า **มาตรวัดการสร้างความรู้ ความโปร่งใส และเวลา** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยได้สกัดปัจจัยโดยกำหนดการหมุนแกนแบบวารีแม็กซ์ (Varimax) ค่าไอเก็น (Eigen values) มากกว่า 1.0 ตัวบ่งชี้สามารถจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ และตัวบ่งชี้ทุกข้อมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.5 และมีค่าเกาะกลุ่มกัน ส่วน **มาตรวัดการประมวลผลความรู้ การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ การค้นหาความรู้ ความถูกต้องของสารสนเทศและค่าใช้จ่าย** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยได้สกัดปัจจัย พบว่าค่าไอเก็น มากกว่า 1.0 ตัวบ่งชี้สามารถจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้

โดยตัวบ่งชี้ทุกข้อมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.5 และมีค่าเกาะกลุ่มกัน

ค่าความเชื่อมั่นและความสอดคล้องภายในของมาตรวัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟาโดยทำการทดสอบตัวบ่งชี้ที่ได้มาจากการสกัดปัจจัยด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์ปัจจัย ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟาของมาตรวัดส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่า 0.7 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งตัวบ่งชี้ ด้านประมวลผลความรู้ และการใช้ความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สูงกว่าตัวอื่นผู้วิจัยจึงได้ตัดตัวบ่งชี้นี้ดังกล่าวออกจากการวิเคราะห์ทางสถิติ

การตรวจสอบการกระจายของข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov ผลการทดสอบพบว่าค่าของตัวแปรมีความที่แตกต่างทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ข้อมูลมีการกระจายแบบปกติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้สารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล ซึ่งปัญหาที่พบมาก คือ การประมวลผลทางระบบ GFMS การปฏิบัติงานได้อย่างล่าช้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สถานการณ์การดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยไว้ 2 ระดับดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้ความรู้ และการค้นหาความรู้ อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากสำนักงานคลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน มีการจัดประชุมอบรมสัมมนาผู้ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลเป็นระยะๆ เปิดโอกาสให้ผู้ประชุมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ของการประยุกต์ใช้ระบบ GFMS พร้อมทั้งได้กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้เป็นแนวทางเดียวกัน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลของจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการจัดการความรู้ขอบข่ายงานเป็นแนวเดียวกัน อีกทั้งได้มีการสร้างความรู้การประมวลผลความรู้การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ และการค้นหาความรู้ร่วมกัน จึงทำให้ระดับผลการปฏิบัติการด้านการจัดการความรู้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ญันนัท ยอดนพเกล้า (2549 : 41) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของโรงพยาบาลรวมแพทย์อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ พบว่าการค้นหาวิธีการทำให้โรงพยาบาลมีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการผู้ป่วยได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าและพนักงานขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน เปิดโอกาสให้มีการค้นหาความรู้ในด้านการให้บริการลูกค้าและความรู้ด้านจริยธรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพของงาน นอกจากนี้ทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธา สอดคล้องกับ จิราชาติ ตั้งคุปตานนท์ (2546 : 68) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในองค์กรก่อสร้าง พบว่า แหล่งที่มาของความรู้สามารถค้นหาได้จากลูกค้า ผู้ผลิต คู่แข่งขัน การร่วมมือระหว่างบริษัทหรือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก ซึ่งองค์กรต้องทำการเลือกว่าต้องการความรู้แบบใดที่จะมาใช้ในองค์กร

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ บุษกร ภูระหงษ์ (2549 : 103) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถทางการบัญชีกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังระบบ GFMS พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ใช้ในการบริหารงาน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาต่อการนำมาใช้ และยังสามารถจัดทำรายงานในรูปแบบต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นการนำความรู้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน

1.2 ระดับผลการปฏิบัติการด้านการจัดการความรู้และระดับการประยุกต์ใช้ด้านประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่ง

ผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ ด้านการสร้างความรู้ การประมวลความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของผลการวิจัยที่ออกมาครั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสามารถความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ การสังเกต การเรียนฝึกเรียนถูกในชั้นเบื้องต้น โดยอาศัยระยะเวลาในการจดจำและรับรู้ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Bennet & Bennet, 2004 : 2 (อ้างใน ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2548 : 42) การจัดการความรู้ คือกระบวนการที่เป็นระบบในการสร้างรักษาและสนับสนุนให้องค์กรใช้ความรู้ของบุคคลและความรู้ของส่วนรวมในการทำงานเพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์กร โดยมองการจัดการความรู้เป็นเสมือนการสร้างความรู้ได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนเพื่อให้การทำงานมีผลงานสูงขึ้น นอกจากนั้น นันทิพย์ วิภาวิน. (2547 : 12) และยุทธนา แซ่เตียว (2547 : 37) (อ้างใน กิริติ ยศยิ่งยง, 2549 : 42) กล่าวเพิ่มเติมว่า การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์กระบวนการและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในองค์กรเพื่อแสวงหา สร้าง จัดการ แลกเปลี่ยน ทำให้ความรู้ที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ขององค์กร ความสำเร็จเกิดจากการผสมผสานการทำงานของคน กระบวนการ และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกันจึงนำไปสู่ความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรโดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยไว้ 2 ระดับดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล พบว่าผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบ GFMS ด้านความโปร่งใสของการบริหารจัดการด้านเวลาอยู่ในระดับมากสาเหตุของผลการวิจัยที่ออกมาครั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินส่วนหนึ่งมาจากบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถรวมทั้งมีความพร้อมที่จะแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ได้ไม่ว่าจะเป็นองค์การเอกชน หรือองค์การระบบราชการก็ตาม โดยเฉพาะองค์การระบบราชการไทยมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารการเงินการคลังแบบเดิมมาเป็นการบริหารการเงินการคลังระบบ GFMS ซึ่งผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับระบบ GFMS จะต้องมีความรู้ความสามารถทางการเงินและบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอ มีความถูกต้องของข้อมูลและความน่าเชื่อถือได้ สามารถตรวจสอบได้สารสนเทศช่วยในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงินรวมทั้งการจัดสรรและควบคุมทรัพยากรทางการเงินของธุรกิจ ซึ่งเกิดจากความน่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Jeffers, Israel (2004 : 4536-A) ได้ศึกษาเทคโนโลยีข้อมูลและกระบวนการปฏิบัติงาน พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการทำให้บริษัทมีความมั่นคง ซึ่งความเป็นจริงแล้ว การช่วยให้บริษัทมีความมั่นคง (ทางการเงิน) เป็นผลมาจากการปฏิบัติการบริการลูกค้าการพัฒนาในการวิจัยต่างๆ ตลอดจนส่วนประกอบที่มีผลต่อกันกับทรัพยากรอื่นๆ ของบริษัท ซึ่งเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมในเรื่องที่กล่าวมา จึงถือได้ว่าเทคโนโลยีมีส่วนช่วยในการทำให้บริษัทมีความมั่นคง น่าเชื่อถือ และเบญจมาสุวรรณมาโจ (2549 : 32) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริการการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ระบบ GFMS ช่วยลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้น้อยลง ช่วยลดกำลังคนในการปฏิบัติงานช่วยลดระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อการบริหารได้

2.2 ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบ GFMS ด้านความถูกต้องของสารสนเทศ ด้านค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากระบบสารสนเทศมีความน่าเชื่อถือถูกต้องข้อมูลหรือรายงานที่ออกมาปราศจากความคลาดเคลื่อนมีความถูกต้องหรือเชื่อถือได้ไม่มีข้อ

ผิดพลาดและเป็นที่ยอมรับได้ของผู้บริหาร อีกทั้งระบบสารสนเทศยังช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นตอนการทำงานให้กระชับสั้น รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับรุจิจันทร์ พิริยะสงวนพงศ์ (2549 : 288) กล่าวถึง การนำสารสนเทศมาใช้ในห่วงโซ่อุปทานช่วยลดระดับสินค้าคงเหลือและระยะเวลาที่ใช้ภายใต้วัฏจักรโซ่อุปทาน โดยอาศัยการปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจและงานด้านบริการลูกค้ามีผลทำให้ธุรกิจทำได้เพิ่มขึ้นและสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่งขึ้น นอกจากนั้น ประสงค์ ประณีตพลกรังและคณะ (2541 : 311) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดูแลรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องด้วย จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2544 : 13) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่าคุณสมบัติของสารสนเทศควรสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับการเงิน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล : จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ในการจัดการด้านความรู้นั้นหากบุคลากรผู้ที่ปฏิบัติงานมีความเข้าใจระบบ GFMS มีการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติงานจนเกิดความเชี่ยวชาญการปฏิบัติงานย่อมส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับเบญจมา สุวรรณมาโจ (2549 : 32) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริการการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ระบบการทำงานแบบใหม่คือ ระบบ GFMS ที่รัฐบาลนำมาใช้เปลี่ยนระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ โดยประยุกต์ใช้สารสนเทศเข้ามาช่วยในการประมวลผลทำให้ใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประมวลผล

เพราะสารสนเทศมีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยสูง วิทวัส ตะธันธรงค์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ผู้บริหารนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเตรียมการเกี่ยวกับข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลอยู่ในระดับพอใช้ และพร้อมที่จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ ลดาวัลย์ ไไทยัญญพานิช (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า นโยบายสำคัญที่ทำให้ตลาดหลักทรัพย์นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้คือมีประสิทธิภาพสามารถใช้เผยแพร่ในระดับสากลได้เพราะช่วยเผยแพร่ข้อมูลไปยังลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำมาก นอกจากนี้ บุษกร ภูระหงษ์ (2549 : 103) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถทางการบัญชีกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังระบบ GFMS พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ใช้ในการบริหารงาน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาต่อการนำมาใช้ และยังสามารถจัดทำรายงานในรูปแบบต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นการนำความรู้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ ยุพา แซ่ซ้อ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การติดตามประสิทธิผลการใช้งานคอมพิวเตอร์ภายหลังการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนมากได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดเก็บและรายงานข้อมูล การติดตามประสิทธิผลภายหลังการฝึกอบรมพนักงานได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และชัชรินทร์ จุลกะเสวี และคณะ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารจำนวนมากเลือกใช้สารสนเทศในการตัดสินใจเพราะเชื่อว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการ น่าเชื่อถือ ก่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงาน เกิดความโปร่งใสสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า การเผยแพร่ความรู้ การใช้ความรู้ ค้นหาความรู้ ความโปร่งใส เวลา อยู่ในระดับมาก ส่วนการสร้างความรู้ การประมวลผลความรู้ ความถูกต้องของสารสนเทศ และค่าใช้จ่าย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของรัฐบาล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากเกี่ยวกับการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้สารสนเทศทางการเงินของรัฐบาลคือการประมวลผลทางระบบ GFMS ลำช้าในการปฏิบัติงานบางหน่วยงานมีความเข้าใจเรื่องสารสนเทศไม่เพียงพอมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากเป็นค่ากระดาษ หมึกพิมพ์ จากการเรียนรู้โดยการลองผิดลองถูกกับระบบงาน GFMS

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานที่ใช้ระบบ GFMS จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรศึกษาผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการสำหรับการตัดสินใจ วางแผนงาน ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินของผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS โดยดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ควรมีการจัดฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยี เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อปฏิบัติงาน ระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้แก่พนักงาน
3. การเผยแพร่ความรู้ควรมีการถ่ายโอนและการใช้ประโยชน์จากความรู้โดยการจัดการและประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตพา แสนชัยธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัยลาพรเจริญ ดร.พงษ์พันธ์ ศรีเมือง นางปิยพร อัจฉกร และนายชูชาติ ชื่นมงคลสกุล คณาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทุกท่าน โดยได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบสารสนเทศทางการเงินของส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย ผ่านสำนักงานคลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ ยศยิ่งยง. (2549). **การจัดการความรู้ในองค์กรและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ : บ.มิสเตอร์ก๊อปปี (ประเทศไทย) จำกัด.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2544). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ทางหุ้นส่วนจำกัด วี. เจ.พรินต์ติ้ง.
- จิราชาติ ตั้งคุปตานนท์. (2546). **การจัดการความรู้ในองค์กรก่อสร้าง**. วิทยานิพนธ์. ปรินซ์มูฮัมหมัดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชัชรินทร์ จุลกะเสวี และคณะ. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ**. การค้นคว้าอิสระ ปรินซ์มูฮัมหมัดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐนันท์ ยอดนพเกล้า. (2549). **การจัดการความรู้ของโรงพยาบาลรวมแพทย์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์**. การศึกษาปัญหาพิเศษ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2548). **ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แชนโพรพรินต์ติ้ง.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). **การจัดการความรู้กับคลังความรู้**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรินต์ แมสโปรดักส์.
- บุษกร ภูระหงษ์. (2549). **ผลกระทบของความรู้ความสามารถทางการบัญชีกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังระบบ GFMIS**. วิทยานิพนธ์. ปรินซ์มูฮัมหมัดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เบญจมา สุวรรณมาโจ. (2549). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริการการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินซ์มูฮัมหมัดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสงค์ ประณีตพลกรัง และคณะ. (2541). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์ม และ ไซเท็ก.
- ยุทธนา แซ่เตียว. (2547). **การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ : สร้างองค์กรอัจฉริยะ**. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟิก จำกัด.
- รุจิจันทร์ พิริยะสงวนพงศ์. (2549). **สารสนเทศทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ลดาวลัย ไทยธัญญพานิช. (2535). **เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส ตะวันธรงค์. (2539). **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Jeffer and Israel. (2004). **Information Technology and Process Performance : An Empirical Investigation of the Complementary between IT and non- IT Resources**. Dissertation of Management. 64(2) : 4536-A; June.
- McCarney, S.B. (1992). **The Preschool Evaluation Scale**. : Technical Manual, Hawthorne Education Services, Columbia.

